

Apologetic dini inancı akılla izah etmeyi birinci vazifesi gören, bilhassa erken Hristiyan yazarlara verilen isim. Diğer dinlerde de, modern dünyaya *direnmek* için gelişmiş bir refleks. Link verdiğim Wikipedia maddesinde İslam adına hemen kimseyi saymamışlar, ama 80'lerden sonra Türkiye'deki *İslam'ın bilimle uyumu* fantazyalarından başlayıp, bugün *İslam aslında ...* diye süren cümlelere doğru evrilen bir gelenek mevcut. Bu akım işte, H. Kübra'nın Formspring'deki bazı cevaplarını okuduğumda aklıma gelen cereyan, bir nev'i Apologetic sayılabilir.

İslam kültürü gibi yenilmiş kültürlerin mensuplarında, kendilerini galip kültürün diliyle, onların değerleriyle ifade etme eğilimi olması *doğal* geliyor. Ancak bunun *faydalı* olduğu konusunda ciddi şüphelerim var. *İslam aslında bilimle uyumludur, İslam aslında demokrasiyle bağdaşır, İslam aslında Liberalizmle kardeşdir, İslam aslında Sosyalizm'in önde gidenidir, İslam'la Feminizm uzaktan bacanaktır* gibi ana fikirler etrafında, uzun uzun yazılar döşenip, belki okurlarınızı ikna edebilir veya sizinle *zaten aynı fikirde olan* insanlara hoş görünebilirsiniz ama gerçekte ne İslam, ne de onunla uyuştüğunu düşündüğünüz fikirlerde bir değişiklik olmaz. İnanmayan insan için de, en fazla sevgilisiyle akşam yemek yerken konuşabilecekleri sözler üretmiş olursunuz.

İslam sözkonusu olduğunda meselenin gelip düğümleneceği nokta *dünya düzeni nasıl devam etsin?* sorusuna verilen cevaptır. Feminizm'in ideallerini aynen korumak ve müslüman kalmak mümkün olabilir, ancak bunun için ürettiğiniz düşünceleri İslam'ı bugünkü dünya düzenine daha fazla entegre etmek için kullanıyorsanız, ulaştığınız yerin müslümanca olmasını beklemek tuftadır. İslam demokrasinin ana fikirleriyle uyumlu olabilir, ama bunu Pax Americana için bir başka dayanak olarak telaffuz ediyorsanız, meseleniz gerçekte İslam'ı değil, demokrasiyi teşviktir.

Ameller niyetlere göredir ilkesinden ufacık bir kıyasla *mefkureler niyetlere göredir* 'e varabiliriz. Apologetic'lerin niyeti nedir? İçerik değerlendirmesinden önce görmeye çalıştığım bu oluyor. Bu insanlar gerçekte *yeryüzünde Allah'ın önünde eğilmeyen baş kalmayınca* kadar mücahede derdinde mi, yoksa daha erken bir kavşakta başka yönle doğru mu hamle edecek? Demokrasi diyorsa mesela, *İslam'ın içinde bir demokrasi* mi, *demokrasi içinde bir İslam* mı amaçlıyor? Sosyalizm'in İslam'la yoldaşlığından dem vuruyorsa, başı sıkıştığında Marx'a mı bakacak, İslam'ın hikmet mirasına mı? Liberal bir dünya tasavvur ediyorsa, İslam bunun neresinde? Renklerden bir renk mi, yoksa bütün renklerin arkasındaki ışık mı?

Apologetic'lerle ilgili ikinci mesele, yaptıkları işin aslında faydasız olması. Eğer niyetleri *demokrasi içinde İslam, yeşil Sosyalizm* gibi bir şeyse, zaten müslümanların pek faydasına olmaz, bir yerde Kadıyanilerin veya Bahailerin yaptığı gibi *bizimki yeni bir peygamber* demeleri gerekecektir.

Yok eğer niyetleri *İslam içinde demokrasi* ise, bunun yolu maalesef sonsuz savunmalardan, *İslam aslında bildiğiniz gibi değil* minvalinde akan yazılardan geçmez. Hz. Peygamber'in uygulamasında kendini *gavurlara* hoş gösterme yoktur, Kur'an da kendinin Allah kelamı olduğunu uzun uzun isbat etmeye çalışmaz, *düşünmüyorlar* der geçer, çünkü gerçekte bu meseleler üzerinde durulması gereken en önemli meseleler değildir. Önemli olan insanların nasıl yaşadığı, birbiriyle nasıl geçindiği, birbirine

nasıl davrandığı gibi daha temel ve uygulamaya dönük meselelerdir. İslam'ı (diğer herhangi bir din gibi) gideceğiniz yere ulaşmakta vasıta olarak kullanabilirsiniz, yine de insanlar birbirlerini her anlamda istismar edebiliyor, küçük tanrılar peşinde koşuyor, hayatlarını düzeltmeye güç yetiremiyorsa ve İslam denen şey onların *daha doğru* olmasına yardımcı olmuyorsa, ha adları müslüman olmuş, ha dillerinden İslam'ın aslında ne kadar *bik bik* olduğuna dair sözler düşmemiş, pek de farketmez.

Allah'ın Resulü'nün uygulamasında uzun uzun tartışmalar, incelemeler, savunmalar, *dediğim aslında şudurlar* yoktur, İslam'la falan alakası olmayan Seth Godin'in sık sık tekrar ettiği gibi *birbirini sıkıca seven ufak grup, birbirini ılıkça seven büyük gruptan daha etkilidir*. Apologetic'lerin derdi, çok defa ufak grubu büyük grubun (mümkünse *saygın* bir) parçası yapmaktır ama dertleri bu olmasa bile yaptıklarının küçük grubun etkinliğinin kaynağı olan *aşk* ile (şehvet değil, *aşk* ile) pek ilgisi yoktur. Aşık olsalardı savunma ihtiyacı duymazlardı ve aşık olmadıkları için söylediklerinin büyük bir etkisi yoktur.

Kimse müslüman aynen Batılı gibi yaşamadığı müddetçe, müslüman Apologetic'lerin sözlerine bakıp da *aaa, İslam Liberal Demokrasiyle uyumluymuş* demez, Birleşik Devletler, postnişininde kendinin oturduğu bir dünya düzeni dışındaki hiçbir oluşuma, velev ki fıkır fıkır adalet ve hürriyet dağıtsın, *demokratik* demez, bir Feminist, bir yandan başını örtüp, bir yandan hürriyeti için mücadele eden hiçkimseyi *birinci sınıf Feminist* görmez, onun için olsa olsa bir ara formdur bu, bir Sosyalist için dini fikirler olsa olsa *ilkel Komünizm'in kalıntıları* olabilir, bir Liberal *kafasına göre yaşama hürriyetine* en ufak bir engelde sizi terkeder.

Hayata dini bir bakış, dünyevi bakışla temelden uyumsuzdur. İslam söz konusu olduğunda bu çok daha belirgindir çünkü İslam, peygamberi aynı zamanda asker ve yönetici olan yegane dindir; dünyaya dair söylediklerini de Allah adına söylemiş, dünyayı din adına değiştirmiştir. Dini dünya adına şekillendirmeye çalışan fikirlerin gelip tıkanacağı bir nokta vardır ve o noktada Apologetic'in kendiyle imtihanı başlar.

Bazen inançsız olsaydım ne olurdu, nasıl düşünürdüm, nasıl davranırdım soruları aklıma geliyor. Buradaki uyumsuzluğu farkettiğim için muhtemelen Sarkozy tarzı kökten bir İslam düşmanı olurdu. (Bunun fitratımla alakalı bir mesele olduğunu da iddia etmek mümkün tabi.) Müslüman olmayan insanların, küllerinin orasında burasında kıvılcımlar beliren bu büyük medeniyeti yok etmenin tek yolunun mensuplarını tamamen ortadan kaldırmak olduğunu ne zaman anlayacaklarını merak ediyorum. Çünkü iman öyle bir *virüs* ki insana bulaştığında tüm hayatı, davranışı ve fikri etkileniyor ve imkanı olmadığından *elan* ayağa kalkamasa bile *kıyam* fikrini devam ettirecek ve dünya düzeninin ilk boşluğunda yeniden ayaklanacak bir topluluk oluşturuyor. O sebeple İslam düşmanının İslam'a nasıl baktığını az çok anlıyorum ve iman bana bulaşmasaydı muhtemelen *İslam nasıl yok edilir* düşüncesi en önemli meselelerimden biri olurdu.

Yazdıklarım Apologetic kardeşlerimin fikirlerini eleştirmek değil, okuyup istifade ettiğim oluyor ama ulaşmaya çalıştıkları yere ulaşacaklarından şüpheliyim. Elbette onların da bir vazifesi var, Allah ırkçı

Emevilerin, *türbe manyağı* Osmanlıların, *türbe düşmanı* Vahhabilerin, hatta İslam muhalifi Atatürk'ün vasıtasıyla devam ettirdiği gibi, Apologetic'lerin vasıtasıyla da emanetini devam ettirebilir; ancak bu ne Apologetic'lerin doğru olduğu, ne de nihai mesele için çözüm ürettikleri anlamına gelir. Eğer nihayetinde dünya düzeni müslümanca bir düzen olacaksa, Apologetic'ler sadece bir basamak, bir savunma mekanizması, dış dünyanın şiddetini emen bir tampon işlevi görecektir, yok eğer dünya düzeni müslümanları tamamen yok edecekse, Apologetic'lerin yaptığı bunun için kapıyı açmak, fikren mefluç haldeki ümmeti fikren ve nihayetinde cismen tam bir yokluğa itmek olacaktır. Her iki durumda da Apologetic'lerin tasavvur ettiğiinden farklı bir dünya gelişecektir. Bu sebeple üstünde fazla su kaynatmaya, benzin yakmaya değer bir mesele değildir.

Herhalde ben göremem ama görenler için bakalım Mevla neleyecek.